

राज्यातील कौटुंबिक न्यायालयांकरीता
नियंत्रक अधिकारी आणि आहरण व
संवितरण अधिकारी घोषित करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

विधि व न्याय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: कौटुंबिक-११२२/प्र.क्र.९८/का-९

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२

दिनांक: २२ ऑगस्ट, २०२३.

संदर्भ : (१) समक्रमांकाचा शासन निर्णय दि. २३.०९.२०२२.

(२) मा. उच्च न्यायालयाचे पत्र क्र.B (W) A-६८०४/१९९२/१०२६/२१८०१,

दि. २६.०४.२०२३.

प्रस्तावना :-

संदर्भ क्र. १ येथील दि.२३.०९.२०२२ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये १४ व्या वित्त आयोगांतर्गत स्थापन करण्यात आलेल्या लातूर, उस्मानाबाद, बीड, जालना, परभणी, सांगली, रायगड-अलिबाग, जळगाव, यवतमाळ, अहमदनगर, सातारा, धुळे, बुलढाणा व भंडारा येथील १४ कौटुंबिक न्यायालयांकरीता तात्पुरती व्यवस्था म्हणून संबंधित जिल्ह्यातील जिल्हा व सत्र न्यायालयांचे नियंत्रक अधिकारी यांना त्या-त्या कौटुंबिक न्यायालयांचे नियंत्रक अधिकारी घोषित करण्यात आले होते.

तसेच, सन २०१६ पूर्वी राज्यात मुंबई, पुणे, नागपूर, औरंगाबाद, ठाणे, अमरावती, अकोला, नाशिक, सोलापूर, कोल्हापूर व नांदेड या ११ ठिकाणी स्थापित कौटुंबिक न्यायालयांकरीता संबंधित न्यायालयांतील प्रमुख न्यायाधीश/न्यायाधीश यांना नियंत्रक अधिकारी आणि आहरण व संवितरण अधिकारी घोषित करण्यात आलेले आहे. तथापि, नियंत्रक अधिकारी आणि आहरण व संवितरण अधिकारी हे वेगवेगळे अधिकारी असणे अपेक्षित असून, नियंत्रक अधिकारी हे आहरण व संवितरण अधिकारी यांचे वरिष्ठ अधिकारी असणे अभिप्रेत आहे.

वित्तीय वर्ष २०२३-२४ पासून १४ व्या वित्त आयोगांतर्गत स्थापित १४ कौटुंबिक न्यायालयांसह राज्यातील सर्व कौटुंबिक न्यायालयांचा खर्च २०१४ ०३४१ या एकाच लेखाशीर्षातून भागविण्यात येत आहे. त्यामुळे, राज्यातील सर्व कौटुंबिक न्यायालयांमध्ये नियंत्रक अधिकारी तसेच आहरण व संवितरण अधिकारी यांबाबत एकसूत्रता असणे आवश्यक आहे. सदर बाब विचारात घेता, राज्यातील सर्व कौटुंबिक न्यायालयांतील प्रमुख न्यायाधीश/न्यायाधीश यांना नियंत्रक अधिकारी आणि प्रबंधक यांना आहरण व संवितरण अधिकारी घोषित करण्याच्या अनुषंगाने अभिप्राय उपलब्ध करून देण्याची विनंती मा. उच्च न्यायालयास करण्यात आली असता, मा. उच्च न्यायालयाने संदर्भ क्र. २ येथील पत्रान्वये त्यास सहमती दर्शवली आहे. त्यानुसार यानुषंगाने शासन निर्णय निर्गमित करण्याची बाब विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

याद्वारे, राज्यातील कौटुंबिक न्यायालयांकरीता नियंत्रक अधिकारी आणि आहरण व संवितरण अधिकारी घोषित करण्याबाबत यापूर्वी निर्गमित करण्यात आलेले सर्व शासन निर्णय अधिक्रमित करण्यात येत आहेत.

२. राज्यातील सर्व कौटुंबिक न्यायालयांकरीता संबंधित न्यायालयांतील प्रमुख न्यायाधीश/न्यायाधीश यांना नियंत्रक अधिकारी आणि प्रबंधक यांना आहरण व संवितरण अधिकारी घोषित करण्यात येत आहे. याबाबतचा सविस्तर तपशिल “परिशिष्ट-अ” प्रमाणे आहे.

३. “परिशिष्ट-अ” मध्ये नमूद नियंत्रक अधिका-यांपैकी, ज्या नियंत्रक अधिका-यांकरीता बीम्स प्रणालीवर सांकेतांक क्रमांक उपलब्ध नाही, त्यांच्याकरीता सांकेतांक क्रमांक उपलब्ध करून देण्याबाबतची कार्यवाही विधि व न्याय विभाग, कार्यासन-९ मार्फत करण्यात येईल.

४. सदर आदेश केवळ वित्तीय बाबींपुरतेच मर्यादित राहतील.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३०८२२१६५६४९५५१२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(नंदकिशोर ल. मोरे)

विधि सल्लागार-नि-सह सचिव

प्रति:-

१. मा. महाप्रबंधक, उच्च न्यायालय, मुंबई,
२. प्रबंधक (वित्त व अर्थसंकल्प/निरीक्षणे-१), उच्च न्यायालय, मुंबई,
३. मा. प्रमुख न्यायाधीश, जिल्हा व सत्र न्यायालय, संबंधित जिल्हे,
४. मा. प्रमुख न्यायाधीश/न्यायाधीश, कौटुंबिक न्यायालये, संबंधित जिल्हे,
५. जिल्हा कोषागार अधिकारी, संबंधित जिल्हे,
६. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
७. निवासी लेखापरिक्षा अधिकारी, मुंबई,
८. महालेखापाल -एक व दोन (लेखा व अनुज्ञेयता/ लेखापरीक्षा) महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर,
९. विधि व न्याय विभाग कार्या. २३/२४/२५,
१०. वित्त विभाग - व्यय ५/अर्थ-११,
११. निवडनस्ती / कार्यासन - ९.

परिशिष्ट-अ

अ.क्र.	कौटुंबिक न्यायालय	नियंत्रक अधिकारी	आहरण व संवितरण अधिकारी
१	मुंबई	प्रमुख न्यायाधीश/न्यायाधीश, (J०००४)	प्रबंधक, संबंधित कौटुंबिक न्यायालय
२	पुणे	प्रमुख न्यायाधीश/न्यायाधीश, (J०००५)	
३	नागपूर	प्रमुख न्यायाधीश/न्यायाधीश, (J०००६)	
४	औरंगाबाद	प्रमुख न्यायाधीश/न्यायाधीश, (J०००७)	
५	अकोला	प्रमुख न्यायाधीश/न्यायाधीश, (J००६८)	
६	अमरावती	प्रमुख न्यायाधीश/न्यायाधीश, (J००६९)	
७	नाशिक	प्रमुख न्यायाधीश/न्यायाधीश, (J००७०)	
८	ठाणे	प्रमुख न्यायाधीश/न्यायाधीश, (J००७१)	
९	कोल्हापूर	प्रमुख न्यायाधीश/न्यायाधीश, (J००८१)	
१०	सोलापूर	प्रमुख न्यायाधीश/न्यायाधीश, (J००८५)	
११	नांदेड	प्रमुख न्यायाधीश/न्यायाधीश	
१२	लातूर	प्रमुख न्यायाधीश/न्यायाधीश	
१३	बीड	प्रमुख न्यायाधीश/न्यायाधीश	
१४	जालना	प्रमुख न्यायाधीश/न्यायाधीश	
१५	उस्मानाबाद	प्रमुख न्यायाधीश/न्यायाधीश	
१६	परभणी	प्रमुख न्यायाधीश/न्यायाधीश	
१७	सांगली	प्रमुख न्यायाधीश/न्यायाधीश	
१८	रायगड-अलिबाग	प्रमुख न्यायाधीश/न्यायाधीश	
१९	जळगाव	प्रमुख न्यायाधीश/न्यायाधीश	
२०	यवतमाळ	प्रमुख न्यायाधीश/न्यायाधीश	
२१	अहमदनगर	प्रमुख न्यायाधीश/न्यायाधीश	
२२	सातारा	प्रमुख न्यायाधीश/न्यायाधीश	
२३	धुळे	प्रमुख न्यायाधीश/न्यायाधीश	
२४	बुलढाणा	प्रमुख न्यायाधीश/न्यायाधीश	
२५	भंडारा	प्रमुख न्यायाधीश/न्यायाधीश	